

Plans d'integritat institucional

Podem definir la integritat d'un ens públic com el resultat de l'actuació diària de totes i cadascuna de les persones que treballen dins o per a aquella organització. Però val a dir que la integritat institucional va més enllà d'aprovar una política anticorrupció o redactar un codi ètic. Es produeix quan el funcionament operatiu de la institució (polítiques, processos i procediments, sistemes de treball, etc.), els estàndards ètics i les estratègies de prevenció de la corrupció estan plenament integrats per permetre assolir les finalitats (l'interès general) per a les quals la institució fou creada. Com més coherència i consistència hi hagi entre totes aquestes actuacions i els principis, valors i normes de l'ordenament jurídic, més integritat institucional trobarem.

Aquesta és la definició recollida a la ***Guia per a la implantació de plans d'integritat als ens locals***, elaborada per l'Associació Catalana de Municipis (ACM).

Els sistemes d'integritat són instruments que en l'actualitat no estan implantats a l'administració pública de forma generalitzada i tampoc no es troben recollits al nostre ordenament jurídic, però sí que els deures i obligacions que podem trobar en diferent normativa jurídica ens poden ajudar a configurar un sistema que té com a finalitat última la de posar-se al servei de la creació i manteniment al llarg del temps d'un veritable ecosistema d'integritat pública. (Vegeu l'article "[Construcció d'un sistema d'integritat pública](#) [1]", de Maria Begoña Ballvé Jerez, interventora de l'Ajuntament de Mollet del Vallès, *compliance officer* de l'Ajuntament i responsable de l'Assessoria Jurídica i Compliance, a la Sala de ponents).

És fonamental que hi hagi una aposta política ferma per impulsar el procés de construcció, o consolidació, del sistema d'integritat i donar-li visibilitat, continuïtat i recorregut.

Què són els Plans d'integritat institucional?

El marc d'integritat institucional es configura, en paraules de Maria Begoña Ballvé Jerez com "un conjunt d'eines i mecanismes que possibiliten fomentar el desenvolupament i millora contínua d'un ecosistema d'integritat dins una institució pública per prevenir la mala administració, combinant mecanismes que serveixen al principi de legalitat amb els que regeixen la conducta dels empleats públics basada en la ètica i els valors públics".

Són fruit del compromís del govern municipal que els ha d'aprovar i fer-ne el seguiment en base a un retiment de comptes periòdic sobre la bona salut del propi sistema d'integritat, i del govern i l'administració municipal.

Els plans d'integritat institucional responen a principis d'ètica pública i permeten afrontar els riscos potencials de corrupció dins la pròpia institució. Fomenten la transparència, el bon govern, l'ètica i els valors dins l'organització. Així doncs, la configuració d'un sistema d'integritat a l'àmbit local s'ha d'entendre com un instrument de gestió pública orientat a la millora contínua del conjunt de l'organització, i no només destacar-ne una vessant punitiva.

En quins casos s'apliquen?

Es tracta d'un instrument de caràcter essencialment preventiu, dirigit a millorar la infraestructura ètica de l'organització, a prevenir la corrupció i les conductes públiques inadequades i, en conseqüència, a consolidar la confiança ciutadana a les nostres institucions.

Quins elements contenen?

Cada ens local hauria de disposar d'una estructura tècnica de planificació, impuls i seguiment del desplegament del pla d'integritat; també amb la finalitat de promoure'n una millora contínua.

[2]

Tal i com recull la **Guia per a la implantació de plans d'integritat als ens locals** per tal de crear una cultura administrativa íntegra s'hauria de treballar de manera simultània en quatre línies encaminades a:

1. Fixar el marc d'integritat institucional i les normes, valors i pautes de conducta que se'n deriven.
2. Identificar situacions i conductes que poden suposar un risc a la integritat institucional.
3. Prevenir conductes que posin en risc la integritat i fomentar-ne de positives per tal de reforçar-ne la integritat institucional.
4. Fer possible l'alerta i comunicació d'irregularitats o possibles frauds, la seva anàlisi independent i l'adopció de les mesures correctives.

La Guia també recull les experiències de diversos ens locals que han endegat projectes de construcció d'un sistema d'integritat. A continuació us facilitem algunes **claus que cal tenir en compte a l'hora de posar els fonaments del sistema d'integritat i que trobareu desenvolupades a la Guia:**

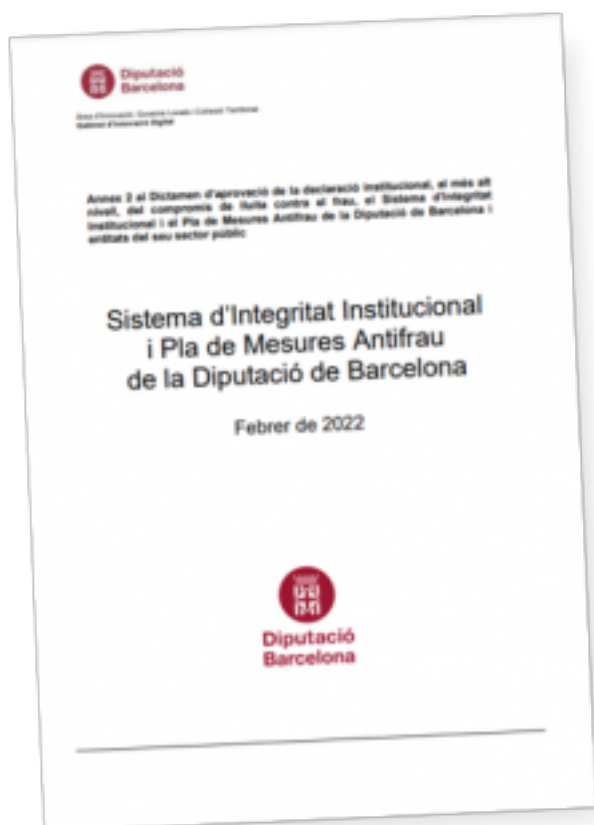
- Lideratge o aposta política.
- Consens polític.
- Visió sistèmica.
- Engranatge organitzatiu i de gestió que assenti i faci efectiva la política d'integritat a l'organització.
- Formació.
- Aposta organitzativa.
- Dimensió de participació ciutadana.
- Perspectiva a llarg termini.

Recordeu que podeu sol·licitar la **Guia per a la implantació de plans d'integritat als ens locals** al web de l'ACM, a través del seu [formulari](#) [2].

Trobareu tota la informació al web de l'ACM:

- [Com els ens locals poden sol·licitar la Guia per a la implantació de Plans d'integritat de l'ACM?](#) [3]
- [Vídeo amb la presentació de la Guia per a la implantació de plans d'integritat als ens locals \(ACM\)](#) [4].

?

Aprovació de la declaració institucional de compromís de lluita contra el frau, el Sistema d'Integritat Institucional i el Pla de Mesures Antifrau de la Diputació de Barcelona i entitats del seu sector públic:

<https://governobert.diba.cat/node/1247> [5]

S'aprova la declaració institucional de compromís de lluita contra el frau, el Sistema d'Integritat Institucional i el Pla de mesures antifrau de la Diputació de Barcelona i entitats del seu sector públic

La Diputació de Barcelona ha reafirmat, mitjançant una [declaració institucional](#) [6] aprovada pel Ple, el seu compromís amb els estàndards més alts de compliment de les normes jurídiques, ètiques i morals i la seva subjecció als més estrictes principis d'integritat, objectivitat i honestat, per tal que en l'exercici de les seves competències i funcions es consolidi i desenvolupi la lluita contra el frau i la corrupció en qualsevol de les formes possibles. Tots els membres de la Diputació assumeixen, comparteixen i fan extensió d'aquest compromís.

En la mateixa sessió plenària s'ha aprovat el [Sistema d'Integritat Institucional i el Pla de mesures antifrau de la Diputació de Barcelona i de les entitats del seu sector públic](#) [7]. El Sistema d'Integritat Institucional s'ha entès com un instrument dirigit a millorar la infraestructura ètica de la Diputació de Barcelona. El sistema recull i connecta actuacions preexistents i n'impulsarà de noves a través d'un Pla de mesures antifrau.

Materials de suport:

[8]

- [Infografia i glossari d'integritat institucional](#) [9].
- Article [Construcció d'un sistema d'integritat pública](#) [1], de Maria Begoña Ballvé Jerez.
- [Recomanacions de lectura en matèria d'integritat institucional](#) [10].
- [El Sistema d'Integritat Institucional, element essencial per a les AAPP que executen fons del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència \(PRTR\)](#) [11].
- [Bústia ètica](#) [12].
- [Codis de bon govern i conducta](#) [13].
- [L'AOC impulsarà un servei comú de bústia ètica adreçat als ens locals](#) [14].
- [Oficina Antifrau de Catalunya: \[15\]Guia ràpida sobre la Directiva europea relativa a la protecció de les persones alertadores d'infraccions del Dret de la Unió](#) [15].
- [Reflexions sobre la protecció de persones alertadores - Rosa Maria Pérez \(Oficina Antifrau de Catalunya\)](#) [16].
- [Vídeo de la Jornada 'Implantació de canals de denúncia als ajuntaments: experiències, recomanacions i novetats normatives' \(Oficina Antifrau de Catalunya\)](#) [17].

Marc de referència del Sistema d'Integritat Institucional:

- [Orden del Ministerio de Hacienda y Función Pública \(HFP/1030/2021, de 29 de septiembre\), por la que se configura el sistema de gestión del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia](#) [18].
-

[Directiva UE 1937/2019](#) [19] de protecció de les persones que informen d'infraccions del dret de la Unió (persones alertadores).

- [Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals](#) [20] (art. 24).

- [21]

URL d'origen: <https://governobert.diba.cat/plans-d-integritat-institucional>

Enllaços:

- [1] <https://governobert.diba.cat/documents/construccio-d-sistema-d-integritat-publica>
- [2] <https://www.acm.cat/fundacions/fundacio-la-transparencia-i-el-bon-govern-local/projectes/plans-integritat>
- [3] <https://www.acm.cat/actualitat/com-solicitar-guia-plans-integritat-ens-locales-acm>
- [4] <https://governobert.diba.cat/news/2021/11/24/video-amb-presentacio-de-guia-per-implantacio-de-plans-d-integritat-als-ens-locales-a>
- [5] <https://governobert.diba.cat/news/2022/02/25/compromis-institucional-de-lluita-contra-frau>
- [6] <https://www.diba.cat/web/innovacio-digital/-/s-aprova-la-declaraci%C3%B3-institucional-de-comprom%C3%ADs-de-lluita-contra-el-frau-el-sistema-d-integritat-institucional-i-el-pla-de-mesures-antifrau-de-la-diputaci%C3%B3-de-barcelona-i-entitats-del-seu-sector-p%C3%BAblic>
- [7] <https://www.diba.cat/documents/295752092/0/Annex+II+Sistema+d%E2%80%99Integritat+Institucional.pdf/27a38aec-160a-e160-67b0-d5d656984b9c?t=1645704176213>
- [8] <https://governobert.diba.cat/governobert.diba.cat/node/1058>
- [9] <https://governobert.diba.cat/news/2021/10/22/infografia-glossari-d-integritat-institucional>
- [10] <https://governobert.diba.cat/news/2021/10/14/recomanacions-de-lectura-materia-dintegritat-institucional>
- [11] <https://governobert.diba.cat/news/2021/10/05/sistema-d-integritat-institucional-element-essencial-per-les-aapp-que-executen-fons->
- [12] <https://governobert.diba.cat/bustia-etica>
- [13] <https://governobert.diba.cat/codis-de-bon-govern>
- [14] <https://governobert.diba.cat/news/2021/10/25/aoc-impulsara-servei-comu-de-bustia-etica-adreca-als-ens-locales>
- [15] <https://governobert.diba.cat/wiki/informacio-institucional-agenda-institucional-dels-alts-carrecs>
- [16] <https://governobert.diba.cat/news/2021/10/19/reflexions-sobre-proteccio-de-persones-alertadores-rosa-maria-perez-oficina-antifrau>
- [17] <https://governobert.diba.cat/news/2021/10/22/video-de-jornada-implantacio-de-canal-de-denuncia-als-ajuntaments-experiencies-reco>
- [18] https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?lang=ca&id=BOE-A-2021-15860
- [19] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L1937&from=EN>
- [20] https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2018/12/06/pdfs/BOE-A-2018-16673-C.pdf
- [21] <https://governobert.diba.cat/node/1136>